

Jyoti B.ED COLLEGE

FAZILKA

SESSION → 2018-20

SUBJECT → GENDER, SCHOOL, AND SOCIETY

TOPIC → policy initiatives for Gender
equality and women empowerment
in India

SUBMITTED TO

Mrs. Sumaina Mann

SUBMITTED BY

VEENA RANI

ROLLNO: 398

ਦੇਸ਼ ਸਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ
ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ
ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਨ ਯੋਗ

- (1) ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤੀ ਮੁੱਢਾਂ
- (2) ਸਿੱਖੀ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਯੋਜਨਾਬੰਦ ਵਿਕਾਸ
- 3 ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ
- (1) ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤੀ ਮੁੱਢਾਂ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ
ਅਧੀਨ ਸੰਸਦ ਨੇ ਖਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।
ਜੋ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਖੇਡ, ਆਦਿ।
ਸਮਾਜ-ਘਾਤ, ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਈ ਵਿਭਾਗ
2 ਸਿੱਖੀ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਯੋਜਨਾਬੰਦ ਵਿਕਾਸ

ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ - ਗਰੀਬੀ, ਵਿਕਾਸ ਅਸਮਰਪਣ
ਆਦਿ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਵਿਧੀ
ਜੋ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ
ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
3. ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਤੇ
ਮਦਦ। - 1950 ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ-
ਉੱਠਾਈ ਗਈ। ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ
ਦੇ ਕੰਮ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਢਾਂ
ਪ. ਸਦਾਗਰ ਸਾਲ ਲੰਗੇ ਇਸ ਪੰਜ ਸਾਲਾ
ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਪਹਿਲੇ ਸੀ। ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼
ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼
ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ
ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ
ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ

3. ਤੀਜੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ : (1961-66)

ਮੌਕਾ-ਦੀ ਮਿਥਿਆ ਹੀ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਯੋਜਨਾ
 ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਯੋਗਮ ਵਾ ਏਕਿਆ ਦੀ ਭੁਖਾਰੀ ਹਿੰਦੂ
 ਖਾਸ ਭੁਖਾਰੀ, ਸਿਹਤ ਮਿਥਿਆ, ਪੈਸਟ ਅਤੇ ਯੋਗਮ
 ਦਾ ਵਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗ ਵੀ ਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ

4. ਚੌਥੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1969-74)

ਦੀ ਮਿਥਿਆ ਉੱਤੇ ਸੋਹ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਾ
 ਇਸ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆਰੀ ਨੀਤੀ ਮੌਕਾ ਦੀ ਸਾਰੀ
 ਖੁੱਲ੍ਹਤ ਵਰਤਾ ਸੀ। ਸਕਮ ਦਾ ਵੀ ਵਾਧੂ ਭੁਖਾਰੀ
 ਨਿਯੋਜਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਸਟ ਅਤੇ ਯੋਗਮ
 ਗਰੁੱਪਤੀ ਮੌਕਾ ਵਧੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਮਾਇ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
 ਮੌਜੂਦਗ ਸੀ।

5. ਪੰਜਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ :-

ਪੰਜ ਵਰਤ ਵਾਲ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਸਾਮਰ
 ਖੁੱਲ੍ਹਤ ਵਰਤ ਕਈ ਮਿਥਿਆਰੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਹਿੰਦਾ
 ਗਿਆ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਕਾ ਉੱਤੇ ਸੋਹ
 ਮੌਕਾ ਖੁੱਲ੍ਹਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਵਾਧਾ, ਯੋਗ ਅਤੇ ਗਿਆਤ
 ਵਗਏ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੋ ਗਿਆ। 1976 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
 ਮਿਥਿਆ, ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ, ਪੈਸਟ, ਯੋਗਮ ਵਾਧੂ ਅਤੇ
 ਭੁਖਾਰੀ ਦੀ ਮੌਕਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਮ ਵਧੀ ਮਹਿੰਦਾ ਸ਼ੁਰੂ
 ਖੁੱਲ੍ਹਤ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਵਧੀ ਗਿਆ। 1976 ਵਿੱਚ
 ਭੁਖਾਰੀ ਵਿਸ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹਿੰਦਾ ਹੋਈ ਇਸ ਵਿੱਚ
 ਮਹਿੰਦਾ ਤੇ ਮਹਿੰਦਾ ਵਿਸ਼ਾਮ ਦੇ ਕਾਰੀਨ ਯੋਗਮ ਅਤੇ ਪੈਸਟ
 ਸ਼ੁਰੂ ਵਰਤ ਦੇ ਉਪਾਯ ਸੁਝਾਏ।

ਮੈਂਦਰ ਤੇ ਘਰ ਸੁਫਲ, ਪਰਮ. ਮਰਜ਼ਾਹ ਅਤੇ ਵੈਮੁ ਕ
 ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਮਗਦਿਰ, ਦਾਤਾਵਰੁ ਮੁਰੰਦੀਆ ਚਗਾਉਣਾ
 (10) ਦਮਦੀ ਪੰਜ ਮਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (2002-2007)

ਪੰਜ ਮਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੈਂਦਰ ਦੀ ਇਹ
 ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਗਮਰੀ ਪਾਲਿਸੀ (2001) ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀ
 ਤੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਮੈਂਦਰ ਦਾ ਸਮਰਥੀ 1982
 ਅਤੇ ਦੋਦਿਆ ਦਾ ਮੁੱਠੀ ਤਰੀਕੇ ਲਾਭ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ
 (11) ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਪੰਜ ਮਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (2007-2012)

ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ 90-95 ਮਾਲਾ ਗਰੰ
 ਮਾਲ 2011-12 ਤੋਂ 935 ਤੋਂ 950 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਧਾਰ ਮੀ।
 ਮੁੱਠੀਆਂ ਦਾ ਤਤਾ ਗਾਥਵੰਕਰੁ ਦੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ
 ਮਿੱਥਿਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਠੀਕ ਮੀ।

12. ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪੰਜ ਮਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (2012-2017)
 ਇੱਕ ਲਿੰਗ ਵਿਤਰੁ ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਮੈਂਦਰ ਦੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ
 ਬੁਗਬਰੀ ਦਾ ਦੁੱਖਾ ਦੱਖ ਦੀ ਪਹਿਲ ਤੇ ਅਮਲ
 ਤੇ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ
 ਤਾਰੀ ਮੈਂਦਰ ਦੀ ਮਾਦੇਮੀਆ ਦਾਗ ਮਾਰ
 ਮੁੜੀਮਾਲੀ ਅਤੇ ਮੁੜੇਪੁਰੁ ਮੁੜੇ ਅਤੇ ਮੁੜੇ
 ਲੀਏ ਮਾਏ ਮਕਦ ਅਤੇ ਉਸਾ ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾ
 ਹੀਏ ਦਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਏ। 2008 ਦੀ ਸਾਗਦੁਰ
 ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾਏ ਤੇ ਹੋਰ 833
 ਲੋਕ ਇਗਰੁ ਤਾਰੁ ਦੇ ਦਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿੰਘ
 ਖੰਡੀਬਾਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਲਿਖਤੁਰੁ ਹਨ। ਮੈਂਦਰ ਦੀ ਸੁੱਚ
 ਮੈਂਦਰ ਪੰਜ ਪਾਲਣ ਵਿੱਚ ਮੈਂਦਰ ਦੀ ਸੁੱਚ

ਪੰਜ ਮਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵਧੀ ਮਰੀਮਾਂ ਵਲੋਂ ਗਠਨ
 ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।
 ਮਿੱਥਿਆ, ਮੁੱਠੀਆਂ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆਂ
 ਵਾਲੇ ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ ਰਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤੀ ਮਰਕਾਬ
 ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਚੁੱਟੀ ਦਾ ਇਸ਼ਾ ਹੈ। ਕਰਮ ਵਰਗੇ
 ਮੌਤ ਵਰਗੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ
 ਵੱਖਰੇ ਹੋਏ ਕਾਰਨਾਂ ਮੁੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਠੀਆਂ
 ਗੁੱਠੀ ਸਿਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਠੀਆਂ ਤੇ ਮਰੀ ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ
 ਮਿੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਠੀਆਂ ਮੁੱਠੀਆਂ
 ਮੁੱਠੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਠੀਆਂ ਵਰਗੇ
 ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।